

Justis- og beredskapsdepartementet

Oslo, 30. mai 2018

Høringssvar – forslag til en ny bestemmelse i personopplysningsloven om adgang til utveksling av personopplysninger for å bekjempe arbeidslivskriminalitet

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 09.05.2018 om forslag til ny bestemmelse i personopplysningsloven om utveksling av personopplysninger til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

2. Vår vurdering

NKK synes forslaget er godt og støtter opprettelsen av den nye bestemmelsen. Hensynet til en effektiv bekjempelse av arbeidslivskriminalitet bør gå foran den helt marginale utvidelsen av formålsbestemmelser for bruken av personopplysninger. Det vises særlig til at all behandling av personopplysninger fremdeles må ha lovhjemmel eller samtykke fra den berørte.

Etter vårt syn er det behov for en bestemmelse som slår fast at offentlige organer har en aktiv adgang til å utveksle personopplysninger i forbindelse med bekjempelse av arbeidslivskriminalitet, innenfor rammene av det nye forslaget.

3. Generell regel eller særlovgivning

NKK mener de beste grunner taler for å innarbeide bestemmelsene om slik utveksling direkte i særlovgivningen, slik at sammenhengen mellom reglene om taushetsplikt og personvern kommer tydeligere frem. Å anvende og harmonisere regelverket både om taushetsplikt og personopplysninger er krevende uansett profesjon og bakgrunn og de fleste som skal bruke regelverket i praksis har ikke juridisk bakgrunn. Ved å samle disse bestemmelsene i særlovgivningen vil sammenhengen bli tydeligere og anvendelsen lettere.

4. Formålsbetraktninger

Oppregningen av formål for utveksling av personopplysninger er positivt angitt og setter således en begrensning i adgangen til slik utveksling. Hensynet til personvernet er derfor veid mot bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. Oppregningen av formål er etter vårt syn ikke for vid. Den dekker de fleste aktuelle aktører som jobber mot arbeidslivskriminalitet. Formålet med personopplysningsutvekslingen er også beskrevet i den nye bestemmelsens overskrift.

Vilkåret om at formålet med utleveringen må være «...å håndheve lovgivningen...» kan imidlertid forstås som en utilsiktet skranke for nødvendig deling av personopplysninger. I kampen mot arbeidslivskriminalitet

er forebygging viktig. Det kan stilles spørsmål om noen aktører vil oppfatte at utveksling av personopplysninger til forebygging og saksforberedelse ikke er håndheving.

Dersom departementet innarbeider bestemmelsene om formålene med utveksling av personopplysninger i særlovgivningen, bør man også tilstrebe å harmonisere disse formålene med bestemmelsene om vilkårene for utveksling av taushetsbelagte opplysninger.

I dagens regelverk for utveksling av taushetsbelagte opplysninger mellom offentlige organer er det en rekke ulike vilkår for slik utveksling. I skatteforvaltningsloven er f.eks vilkåret i § 3-3: *som kan ha bruk for dem i sitt arbeid*. I forvaltningsloven § 13 b (5) er vilkåret: *nødvendig å gi for å fremme avgiverorganets oppgaver etter lov*; og etter politiregisterloven § 30: *nødvendig for å fremme mottakerorganets oppgaver etter lov*. Selv om ulike vilkår for utveksling av taushetsbelagte opplysninger er nødvendig ut fra aktørenes og opplysningenes egenart, vil det gjøre harmoniseringen vanskeligere. Det vil også gjøre risikoen for misforståelser større fordi å anvende begge regelverkene om taushetsplikt og personopplysninger i samme sak er utfordrende. Vi ber departementet være oppmerksomme på disse utfordringene.

5. Begrensningene i utleveringsadgangen

I og med at den foreslåtte bestemmelsen ikke har tenkt å utvide adgangen til informasjonsutveksling for aktørene i kampen mot arbeidslivskriminalitet, har den fått en hensiktsmessig utforming. NKK bemerker likevel at i tillegg til en harmonisering er det etter vårt syn ønskelig med tilpasning av det samlede regelverket mot arbeidslivskriminalitet i retning av bedre muligheter for samarbeid og utveksling av opplysninger.

På vegne av landets skatteoppkrevdere, som er en viktig kontrollinstans, opplever vi at det er en kultur av usikkerhet i det tverrfaglige kontrollsamarbeidet når det gjelder hvilke opplysninger man kan dele. Denne usikkerheten referer seg først og fremst til bestemmelsene om taushetsplikt, men også bestemmelsene i personopplysningsloven. Det er derfor viktig å jobbe mot et regelverk som er enkelt å anvende, men som likevel ivaretar rettsikkerheten. NKK mener at man kan gå lenger i å tillate utveksling av både personopplysninger og taushetsbelagte opplysninger i kampen mot arbeidslivskriminalitet og at rettsikkerheten ikke er til hinder for det.

Vennlig hilsen

Pål Henning Klavenes
Leder fagutvalg arbeidsgiverkontroll